

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

7. marts 2019

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 55 (Alm. del) af 11. oktober 2018 stillet efter ønske fra Jesper Petersen (S)

Spørgsmål

Vil ministeren oplyse, hvor meget det vil reducere råderummet i hvert enkelt år frem mod 2025, hvis den strukturelle arbejdsstyrke reduceres én til én med effekten af de adfærdseffekter, som der er indregnet i den mellemfristede fremskrivning fra vedtagne reformer?

Svar

Igennem en årrække er der gennemført en lang række reformer, som samlet set bidrager til at løfte udbuddet af arbejdskraft og understøtte den langsigtede holdbarhed af de offentlige finanser. Som eksempler på reformer, som fortsat i de kommende år vil øge arbejdsudbuddet, kan nævnes Velfærdsaftalen (2006), Tilbagetrækningsaftalen (2011), Skatteaftalen (2012) og de reformer og tiltag, der er besluttet i indeværende valgperiode. Reformerne bidrager også til at løfte velstanden målt ved BNP.

Adfærdsvirkninger af reformer indregnes altid i de mellemfristede fremskrivninger for at give det mest retvisende billede af udviklingen i dansk økonomi. De mellemfristede fremskrivninger danner sammen med de finanspolitiske rammer, herunder målene for den strukturelle saldo og de fastsatte udgiftslofter, rammen for det finanspolitiske råderum.

De mellemfristede fremskrivninger tager udgangspunkt i historiske data, og herefter indregnes de fremadrettede virkninger af vedtagne reformer i de år, der skønnes over i forbindelse med konjunkturvurderinger og mellemfristede fremskrivninger. På nuværende tidspunkt er 2017 det seneste historiske dataår. Fra 2018 og fremefter indregnes adfærdseffekter fra reformer derfor i konjunktur- og mellemfristede fremskrivninger af dansk økonomi. Der indregnes kun adfærdsvirkninger fra reformer, som påvirker den strukturelle arbejdsstyrke og beskæftigelse relativt til det seneste historiske år.

Hvis den strukturelle arbejdsstyrke reduceres med samtlige indregnede adfærdsvirkninger, som kommer fra vedtagne reformer med virkninger fra og med 2018 set i forhold til 2017, skønnes den strukturelle beskæftigelse at blive reduceret med ca. 117.000 fuldtidspersoner i 2025, *jf. tabel 1*.

Den indregnede reformeffekt skal navnlig ses i lyset af virkningen af Velfærdsaftalen fra 2006 og Tilbageføringsaftalen fra 2011, som løfter både efterløns- og folkepensionsalderen frem mod 2025. Når det ikke længere er muligt at modtage efterløn og folkepension ved de tidligere gældende aldersgrænser, er det nødvendigt at foretage skøn for, hvor stor en andel af de berørte årgange, der fortsat vil være i arbejdsstyrken eller fx modtage offentlige ydelser. Erfaringerne til dato med forhøjet efterlønsalder flugter med de skønnede reformvirkninger. Ligeledes er Skatteaftalen fra 2012 med til at løfte den strukturelle beskæftigelse i fremskrivningen, blandt andet gennem forhøjelsen af topskattegrænsen frem mod 2022. Også de vedtagne reformer fra indeværende valgperiode bidrager til at styrke beskæftigelsen frem mod 2025.

Tabel 1**Virkning på strukturel beskæftigelse som følge af reformvirkninger i 2018-2025 ift. niveauet i 2017**

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1.000 fuldtidspersoner	19	33	52	69	93	102	110	117

Anm.: Beskæftigelsen er opgjort i fuldtidspersoner ekskl. orlovspersoner.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Samlet set vurderes det, at den strukturelle primære offentlige saldo vil blive forværret med næsten 2 pct. af BNP i 2025, svarende til omkring 42 mia. kr. (2018-niveau) i 2025, hvis der ikke medregnes adfærdsvirkninger fra vedtagne reformer, *jf. tabel 2*. De gennemførte reformer bidrager således til at øge beskæftigelsen, styrke de offentlige finanser og understøtter grundlaget for økonomisk vækst.

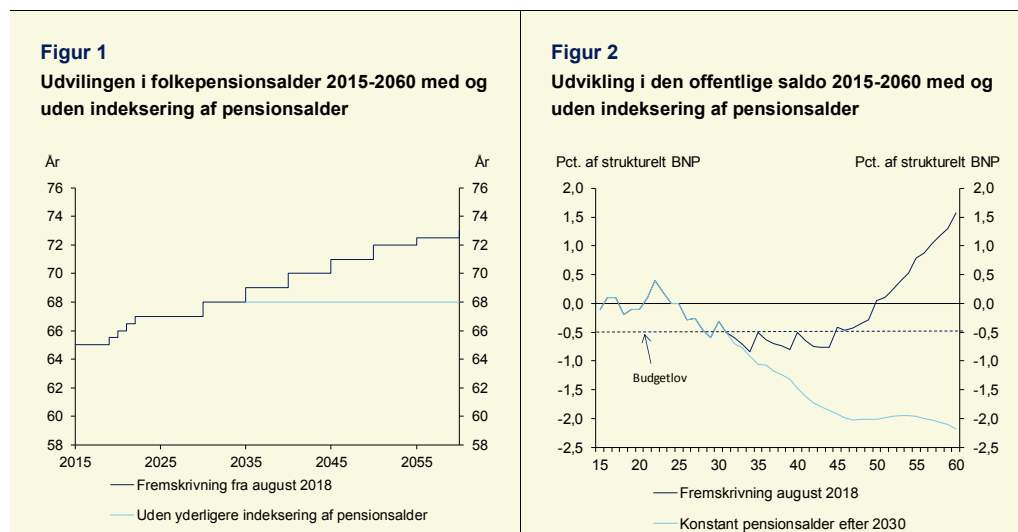
Tabel 2**Virkning på strukturel primær saldo, hvis den strukturelle beskæftigelse reduceres svarende til virkningen i tabel 1**

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Pct. af BNP	-0,3	-0,6	-0,9	-1,2	-1,6	-1,6	-1,8	-1,9

Kilde: Egne beregninger.

Det bemærkes slutteligt, at de reformer, som er gennemført over en årrække, er afgørende for, at finanspolitikken er holdbar på langt sigt. Det gælder ikke mindst levetidsindekseringen af folkepensions- og efterlønsalderen, som oprindeligt var en del af Velfærdsaftalen fra 2006. Hvis det beregningsteknisk forudsættes, at aldersgrænserne for efterløn og folkepension er konstante fra 2030 og frem, trods stigende levealder, så vil de offentlige finanser isoleret set blive svækket med, hvad der svarer til i størrelsesordenen 60 mia. kr. om året (konkret i beregningen ca. 59 mia. kr. om året målt ved virkningen på den finanspolitiske holdbarhedsindikator), *jf. Svar på Finansudvalgets spørgsmål 326 af 28. januar 2019*.

Hvis aldersgrænserne for tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet fastholdes på 2030-niveau vil den offentlige saldo således blive svækket med i størrelsesorden godt 1 pct. af BNP i hængeløbsårene 2041-45, svarende til omtrent 25 mia. kr. (2018-niveau). I 2060 vil underskuddet, inkl. rentevirkninger, være øget med knap 4 pct. af BNP (svarende til ca. 85 mia. kr.), *jf. figur 1 og 2.*

Kilde: Danmarks Statistik, Opdateret 2025-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2022, august 2018 og egne beregninger, *jf. Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 326 af 28. januar 2019.*

En fastholdelse af aldersgrænserne på 2030-niveau vil indebære, at finanspolitikken vil skulle strammes med ca. 33 mia. kr. årligt – svarende til 1½ pct. af BNP – for at den finanspolitiske holdbarhedsindikator skal være nul.¹ Det vil således kræve markante modgående tiltag fx i form af lavere offentligt forbrug eller højere skatter for at finanspolitikken skal være holdbar.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister

¹ At dette tal er mindre end den isolerede virkning af fastholdte tilbagetrækningsaldrer skal ses i lyset af, at holdbarhedsindikatoren er opgjort til at være ca. 1¼ pct. af BNP i grundforløbet (inkl. de forudsatte virkninger af stigende pensionsalder på langt sigt). Den positive holdbarhed i grundforløbet svarer til, at fremtidige generationer efter hængeløbsårene vil have mulighed for at lempe finanspolitikken i forhold til det forudsatte, forudsat at forløbet frem til da realiseres.